

θειαν μου ἐγέννησεν ἡ ἐντύπωσις ἀπὸ τὰ ντα
νταϊκά ἀναγνώσματα, πού μου ἐνθύμισαν περισ
σότερον τὰ περίφημα σπαχαιώγια τῶν βυζαν
τινῶν τῆς παρακμῆς, ὡς καὶ τρίγωνα, καὶ πυ
ραμίδας, καὶ δὲν ἤξεύρω τί ἄλλο, παρὰ σπα
χουργήματα σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς
ποιητικῆς τέχνης. Τὴν ἀμφιβολίαν μου τὴν ἐ
κάλεισεν ἡ σκέψις ἡ ὁποία δυνατόν νὰ πα
ρακολῆσῃ καὶ νὰ βασανίσῃ, ἀλλὰ καὶ φωτίζει
καὶ ρυθμίζει, καὶ ἰδιαίτερα εἰς τὸν κόσμον τῆς
θεωρίας ἐνεργεῖ τοὺς ἀρεγομένους τοῦ εἰ
δέναι. Ἀμέσως ἐστοχάσθην, ὠδηγημένος ἀπὸ
μωρία ὅσα παραδείγματα τῆς παλαιότερας καὶ
τῆς συγχρόνου ἱστορίας, ὅτι κινήματα καὶ γεν
νήσεις νέων ἰδεῶν καὶ μορφῶν εἰς τὸν κόσμον
τῆς φαντασίας, σήμερον τιμῶμενα καὶ ὑμνολο
γούμενα διὰ μέσου τῶν μεγάλων συγγραφέων
καὶ καλλιτεχνῶν τῶν ἐκπροσωπούντων τὰ πράγ
ματ' αὐτὰ, κλασικὰ σήμερον ἢ ἀνεγνωρισμένα
ὡς σεβαστὰ, μόλις ἐνεφανίσθησαν, κατεγελά
σθησαν καὶ ἀπὸ τοὺς σπουδαιοφανεῖς καὶ ἀπὸ
τοὺς σπουδαίους τῆς ἐποχῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ
πολλοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς ὀλίγους, ὡς εἶδος ντα
νταϊκῶν ἀσθενειῶν καὶ ἀποστημάτων. Ρο
μαρτισμὸς εἰς τὸν καιρὸν του, ρωμαντισμὸς,
παρνασσισμὸς, νατουραλισμὸς, ἐμπρεσσιον
ισμὸς, θεολαιτισμὸς, μορεαδισμὸς, μαλλαρι
σμὸς, (διὰ νὰ περιορισθῶ εἰς τὰ γνωστότερα
τῆς γαλλικῆς λογοτεχνίας). Ὁ προοραφανί
σμὸς εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ἀναγνώσκων τὰ
ἐπιγράμματα μὲ τὰ ὅποια συνεργαζόμενοι ὁ
Γκαίτε καὶ ὁ Σίλλερ ἐξεθίμηναν κατὰ τῶν ἀν
τιθέτων, ὑποτιθεῖσι ὅτι οἱ ἀντίθετοι τῶν γε

μανῶν Διοσκούρων θὰ τοὺς εἶχον μεταχειρισθῆ
κατὰ τρόπον σκληρότατον, ὡς ἀνυποφόρους
ντανταϊστάς. Ἄν ἠθέλατε καὶ παραδείγματα
ἀπὸ τὰ ἰδικά μας, δυνατόν νὰ μὴ σᾶς διεσκ
δαζαν καὶ πολὺ. Ἐπὶ τοιούτων βάσεων βορβο
ροῦδους διασυρμού ὑψώθησαν ἀντίπορα διὰ βα
σιλεῖς. Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἀπὸ τὰς εἰρωνείας
τῆς ἰσχυρίας. Ἡ πρώτη καὶ ἡ μετέπειτ' ἀκόμη
ἐντύπωσις περὶ ἔργου καὶ περὶ ζητήματος ἐξο
φινικὰ περικλυδόντος τὰ γούστα σας, ἐνῶ
τραβάτε ἡσυχος τὸν δρόμον σας, δυνατόν νὰ
μὴ ἀποδεικνῆ τίποτε, οὔτε ὑπερ, οὔτε κατὰ
τοῦ ὑπὸ κρίσιν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀπὸ δύο
ἐντυπώσεις ἐξ ἴσου εἰλικρινεῖς, καὶ μὲ καλα
σθησίαν, ἢ ἐντύπωσις ἡ ἐδραία, ἡ ἀδιάσειστος,
ἢ κατηγορηματικὴ, ἢ ἀποκλειστικὴ, ἢ ἐντονώ
τερον διαμαρτυρομένη, καὶ ἢ ἀντιπαθεύουσα καὶ
ἢ ἀγανακτοῦσα συμβαίνει νὰ εἶναι καὶ ἡ ὀλι
γώτερον κριτικὴ, ἢ τὴν ἀντιπαράθεσιν
πρὸς τὴν ἄλλην, ἢν ἀνεχομένην, τὴν ἐπέχει
σαν, τὴν διατάζουσαν, καὶ τὴν ἐρευνητικὴν
τὴν καλὰ πληροφορημένην καὶ τὴν πειραματι
σμένην ἐκ πλείστον περιπτώσεων καὶ παρα
δειγμάτων, καὶ γνώσκουσαν νὰ ψιθυρίσῃ τὸ
τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ «δὲν εἶναι ἀδύνατον ὅτι
σπλάθει κ' ἐκθαμβοῖ τὸ ὄμμα», ἀλλὰ καὶ μηδέ
λωσ προθυποποιουμένην νὰ ῥυθμίσῃ εἰς τὸ τῆς
χαρωτικῆς, διότι δυσανάγνωστοι τῆς εἶναι.
Ἐπειτα δὲν πρέπει κανεὶς νὰ λησμονῆ ὅτι θεο
ρίαι καὶ ἀρχαί, τεχνοτροπία καὶ Σχολαὶ δὲν
ἔχουν σχεδὸν καμμίαν σημασίαν, ἀνεξαρτήτως
τῶν προσώπων τὰ ὅποια τὰς κηρύττουν καὶ
τὰς ἐφαρμόζουν. Αὐτὸς ἀκόμη ὁ φουτου
ρισμὸς ὁ ὁποῖος εἰς τὰ προγράμματά του
προξενεῖ, εὐλόγως, κάποιον ἐντύπωσιν οὐρλια
σμάτων σκυλιῶν καὶ θρόντων τετρερέδων ἀπὸ
γανωματῆδες εἶναι κίνησις ἀξία νὰ ἐξηγηθῆ
καὶ νὰ μελετηθῆ. Δὲν εἶναι παρὰ ἐξημιμένη καὶ
ἐντεταμένη εἰς τὸ μὴ περαιοτέρω προσαρμογῆ
εἰς ἀρχὰς ἀπὸ πολλοῦ ἀνεγνωρισμένας καὶ ἀν
τιπροσωπευόμενας ἀπὸ δοκιμωτάτους συγγρα
φεῖς. Ὁ δὲ ἀρχηγὸς τοῦ φουτουρισμοῦ, ὁ Μι
ρινέτι, ὁ πολυθόρυβος καὶ πολυπλάνηςτος,
εἶν' ἐν τοῖτοις ποιητῆς καὶ πεζογράφος μὲ ὀλι
νομιαν, μὲ οἴστρον καὶ μὲ πρωτοτυπίαν, καθὼς
δὲν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἀναγνωρίσῃ τ.ε. ἂν
εἶχε τὴν ἵππομονὴν νὰ ἐγκρίσῃ ἀπροκαταλήπτως
εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐνός ἢ δύο βιβλίων του.